

Visapusiški vizū bandymai

Komisija, atsiūvelgdama į atskirū darbo elementū įvertinimą ir surinktą balū sumą, gali šunū darbą vertinti I, II, III laipsnio diplomais. Šunys bandomi individualiai, pagal ištrauktū numeriū eilę. Atskirū darbo elementū vertinimo seką nustato ekspertū komisija.

Vertinimo paaiškinimai ir nurodymai

1. Uoslė

Uoslė vertinama atsiūvelgiant į jos stiprumą, tikrumą ir rūšį (skiriamos apatinė ir viršutinė uoslės). Uoslės stiprumo rodiklis yra nuotolis, per kurį šuo gali užuosti paukštį/žvėrelį. Uoslės tikrumas – sugebėjimas atskirti pačio paukščio/žvėries kvapą nuo jo pėdsakū, tupėjimo vietos, guolio kvapo, taip pat nuo kvapo nemedžiojamū paukščių/žvėriū. Uoslės tikrumo požymiai: greitas traukimas užuosto paukščio kryptimi, gale ryžtinga, užtikrinta tilktis arba tilktis be traukimo užuodus paukštį. Greitas užtikrintas vedimas prie jo (davus komandą), ženklimas paukščių ir žvėriū pėdsakū tik trumpu traukimu arba labai trumpu sustojimu. Šuo neturi daryti tilkčių ant nemedžiojamū paukščių.

Paukštinis šuo lauke privalo ieškoti viršutine uosle. Apatine uosle privalo ieškoti sužeisto paukščio/žvėries.

Vertindami uoslę privalome atskirai vertinti visas jos sudėtines dalis, t.y. stiprumą, tikrumą, rūšį. Jei kuri nors dalis nėra viename lygyje, tai uoslė vertinama pagal žemiausiai įvertintą jos dalį.

Maksimaliai 4 balais gali būti įvertintas tik tas šuo, kuris ieškant lauke:

- ieško paukščių viršutine uosle;
- nepadaro nė vienos „tuščios“ tilkties;
- ieškodamas lauke nepakelia be tilkties nė vieno paukščio;
- daro tilktį ne mažesniu kaip 10 m atstumu nuo užuosto, surasto paukščio.

Paukštinis šuo, kuris daro kietą ir tuščią tilktį, arba daro tilktis ant nemedžiojamū paukščių, ieško daugiausia arba visą laiką apatine uosle, uostinėja paukščių pėdas ar tupėjimo vietas, arba daro tilktį, esant palankioms sąlygoms, mažesniu kaip 5 m atstumu, todėl jis negali būti įvertintas daugiau kaip 1 balu.

2. Tilktilis

Tilktilis turi pasireikšti kaip šuns įgimtas stabilus požymis, nutilkstant prieš paukščius/smulkius žvėris. Tilktilis pasireiškia tuo, jog šuo tvirtai sustoja įtempta poza arba atsigula prieš surastą paukštį/žvėrelį. Užuođęs paukštį šuo privalo tvirtai ir ramiai daryti, laikyti tilktį, kol prie jo ramiu žingsniu pries vedlys ir pakels paukštį pats arba lieps tai padaryti šuniui. Pėdsakus, tupėjimo vietas, guolius šuo gali tik paženklinoti. Šuo tilktį gali daryti stovėdamas, tupėdamas arba gulėdamas – tai priklauso nuo veislės. Paukštinis šuo, nedarantis tilkties, darantis trumpą tilktį – sustojimą ir po to pats pakeliantis paukštį, vertinamas 0 balų.

Nėra klaida:

- jei priartėjus vedliui per šūvio atstumą, paukštis pakyla;
- jei šuniui pabandžius vyti paukštį/žvėrelį, vedlys tuoj pat jį sustabdo.

Klaidos:

- trumpa tilktis;
- paukščio pakėlimas, išbaidymas be vedlio leidimo;
- tilkties nedarymas;
- tilkties darymas ant nemedžiojamų paukščių;
- mirtina tilktis;

Šuo vertinamas ne mažiau kaip pagal 3 tilktis.

3. Vedimas

Vedimas privalo būti ramus ir užtikrintas, tiesiai į pasislėpusi paukštį. Galima balsu paskatinti šunį daryti vedimą. Šunį, kuris apeina bėgantį paukštį ir tilkties pagalba jį sulaiko, vertinime reikia pažymėti: paukščio sulaikymas. Tai labai vertinga ir reta savybė.

Klaidos:

- paukščio išbaidymas be leidimo;
- paukščio išbaidymas be vedimo;

- netolygus vedimas (pvz., šuoliais, šokinėjant).

4. Paieška

Paukštinis šuo privalo apieškoti lauką prieš vedlį, šuoliais ar risčia, daugiausiai naudodamas viršutinę uoslę, su aistra, planingai ir nuosekliai, taisyklinga šaudykle, prieš vėją, posūkius darydamas taip pat prieš vėją. Tuo atveju, jei laukas apieškomas pavėjui, šuo privalo dirbti užeidamas prieš vėją. Paieškos plotis 100-150 metrų į kairę ir į dešinę nuo vedlio. Nėra klaida, jei šuo apieško lauką plačiau, tačiau turi būti matomas kontaktas su vedliu. Paieška ir posūkių kryptys priklauso nuo apieškomo ploto konfigūracijos ir vėjo krypties. Apieškant ilgus ir siaurus pasėlius, esant skersinei vėjo kryptčiai, šuo neturi įeiti į pasėlius, o eiti tiesia linija palei pasėlius, pavėjui. Jei pasėlių plotis yra virš 40 metrų, tai, nuėjus iki jų pabaigos, šuo turi įeiti į pasėlius ir judėti jų viduriu atgal. Tuo atveju, jei ieškoma ilguose ir siauruose plotuose esant išilginiam vėjui, šuo turi ieškoti prieš vėją, neišeidamas iš pasėlių.

Klaidos:

- ploto apieškojimas už vedlio nugaros;
- chaotiškas ploto apieškojimas;
- pavėjui ir tiesia linija;
- paieška arti vedlio – siaurai;
- paieška nesinaudojant vėju.

5. Darbo stilius

Darbo stilių suprantame kaip šuns veiksmų ir elgesio kokybę. Į darbo stilių įeina: visų šuns judėsių elegancija ir harmonija, paukščio ar žvėrelio atnešimo būdas, veislei charakteringas aliūras, galvos padėtis apieškant plotus, tilkties darymo maniera. Pavyzdžiui, į žvėrelio ar paukščio stilingą atnešimo būdą įeina: žvėrelio ar paukščio paėmimas tinkamu būdu ir nešimas, be komandos atsitūpimas prieš vedlį ištiestos rankos atstumu ir atidavimas tik vedliui liepus, visa tai atliekant noriai. Ypatingai aukštai vertinamas tokio šuns darbo stilius, kuris sausumoje aportouoja nušautą paukštį tik vedliui liepus, o vandenyje tuoj pat po šūvio.

Paukštinių šunų veislėms charakteringas darbo stilius:

Pointeris – privalo paieškos metu judėti dideliais šuoliais, plačiai apieškodamas lauką. Ieškoti aukštai pakelta galva, paukščio kvapą uosti viršutine uosle, visą laiką mojuoti nuleista uodega. Į tilktį pereiti iš karto iš didelių šuolių. Tilkis privalo būti tvirta, daroma stovint pakelta priekine koja, uodega pakelta nugaros lygyje.

Airių seteris, anglų seteris – juda panašiai kaip pointeris, naudodamas viršutinę uoslę galvą laiko žemiau. Tilkį daro daugiau stovėdamas nei gulėdamas, lengvai judindamas uodegą.

Škotų seteris – judesiai lėtesni. Apieškodamas plotą viršutinę ir apatinę uoslę naudojami vienodai. Tilkį daro tiek stovėdamas, tiek gulėdamas.

Vokiečių trumpaplaukis vižlas (kurtscharas) – ieško vienodai naudodamas viršutinę ir apatinę uoslę. Tilkį gali daryti tiek stovėdamas, tiek gulėdamas.

Paieškos metu plačiai apieško lauką, greitai judėdamas ir aukštai laikydamas galvą. Užuoštą paukštį pažymi traukimu. Tilkis yra tvirta, užtikrinta, dažniausiai atliekama stovint su pakelta priekine koja, nejudinant uodegos.

Šiurkščiaplaukis vižlas - paieškos metu vienodai naudojami tiek apatinę, tiek viršutinę uosle. Vokiečių šiurkščiaplaukis paukštinis šuo (dratharas) daugiausiai naudoja apatinę uoslę, o čekų fausekas – viršutinę. Judesiai paieškos metu lėtesni nei britų paukštinių šunų. Tilkis atliekama įvairiai tiek gulint, tiek stovint, uodega tilkties metu dažniausiai nejudama.

Veimaro vižlas – darbas pasižymi sistemiškumu ir užtikrintumu.

Ramus šio šuns temperamentas leidžia dirbti arti vedlio ir lėtesniu tempu.

Mažasis munsterlenderis – jo darbas pasižymi negilia, bet plačia lauko apieška. Paieška labai tiksli ir sistemiška, nepriklauso nuo plotų sunkumo.

6. Savarankiškumas darbe

Šuns savarankiškumas darbe pasireiškia sugebėjimu savo atliekamus veiksmus pritaikyti prie besikeičiančių medžioklės sąlygų (vietos ir atmosferos sąlygų) bei kitų aplinkybių (pvz., paukščių elgesio), tokiu laipsniu, jog nebereikia papildomų vedlio komandų. Aukščiausiai vertinamas toks šuo, kurio

paieškos metu nebereikia papildomai skatinti, išskyrus komandą „pirmyn“ prieš vedant iki paukščio, „aport“ po šūvio ir „duok“ paimant atneštą paukštį ar žvėrelį.

7. Elgesys medžiojant

Elgesys medžiojant suprantamas kaip tvirtas, užtikrintas elgesys šiose medžioklės situacijose:

- ramus nubėgančio paukščio ar žvėrelio stebėjimas;
- pasilikimas vietoje, pakėlus paukštį ar žvėrelį;
- neseikimas šiltais kiškio, lapės, stirnos pėdsakais, o tik jų pažymėjimas.

Jei šuo nusivijo paukštį ar žvėrį neliepus vedliui ar po draudžiamos komandos, tai šiame darbo elemente negali pelnyti didesnio įvertinimo kaip 1 balas.

8. Elgesys prieš ir po šūvio

Šuo privalo pasilikti tilktyje iki vedlio komandos. Norint išaiškinti šuns elgesį po šūvio, lauke atliekami mažiausiai 2 šūviai: vienas į orą išbaidžius paukštį ar pakėlus kiškį, kitas gale į pakeltą paukštį. Nepriklausomai nuo padarinių, šuo privalo elgtis ramiai. Atnešti nušautą ar sužeistą paukštį ar žvėrelį privalo tik po vedlio komandos. Tačiau savarankišką paukščio ar žvėrelio atnešimą negalima laikyti didele klaida, tik trūkumu, mažinančiu įvertinimą 1 balu. Šuo, kuris po šūvio nelaukia vedlio komandos, o veja paukštį ar žvėrelį, negali būti įvertintas daugiau nei 0 balų. Jei nutraukia tilktį arba prieš šūvį pakelia ir veja paukščius ar žvėrelius, taip pat negali gauti didesnio įvertinimo nei 0 balų.

9. Sumedžioto paukščio/žvėrelio atnešimas

Kiekvienas šuo turi turėti galimybę atnešti (aportuoti) jam matant sumedžiotą paukštį ar žvėrį. Surastą paukštį ar žvėrį šuo privalo taisyklingai atnešti ir atiduoti vedliui. Taisyklingu atnešimu ir atidavimu suprantame: noriai prieiti prie nušauto paukščio ar žvėrelio ir taisyklingai paimti, sugrįžti pas vedlį trumpiausiu keliu, savarankiškai (be komandos) atsitūpti prieš vedlį ir atiduoti laimikį šiam paliepus.

10. Paukščio velkė lauke

Velkės darymui parenkamas plotas su žema žole. Pavyzdžiui, pieva su žema žole, ganykla, seradėlės arba dobilų laukas, ražiena. Negalima daryti velkės arime. Velkė daroma pavėjui, 150 m (180 žingsnių) atkarpoje, darant 2 bukų kampus. Atstumas tarp gretimų velkių privalo būti ne mažesnis kaip

100 metrų. Velkei daryti naudojama neseniai sumedžiota kurapka ar fazanas. Velkės pradžia atžymima keliomis išrautomis paukščio plunksnomis ir paukščio patrynimu. Asistentas, nutempęs ir palikęs paukštį (be virvės ir pagalio, su kuriuo daroma velkė), privalo atsistoti per tokį atstumą ir į tokią vietą, kur šuo negalėtų jo nei pamatyti, nei užuosti. Padaręs velkę ir užėmęs minėtą poziciją, asistentas signalizuoja ragu. Šuo neturi matyti darant velkę. Vedlys, teisėjui leidus, priveda šunį, pririštą pavadžiu, prie velkės pradžios. Supažindinęs jį su paukščio kvapu, tuo tikslu jis gali nuvesti šunį 20 metrų velke, paleidžia jį nuo pavadžio. Vedlys turi teisę vieną kartą duoti komandą „ieškok“ ir vieną komandą „atnešk“. Kiekvienas papildomas komandos davimas mažina įvertinimą 1 balu. Šuo turi sekti velkę apatine uosle, sekdamas gali eiti šalia pėdsako net kelių metrų atstumu, pakelti surastą paukštį ir grįžęs trumpiausiu keliu pas velkės pradžioje laukianti vedlį, taisyklingai atiduoti (žr. Sumedžioto paukščio atnešimas). Sekimas pėdsako prieš vėją, trumpalaikis pėdsako pametimas savarankiškai jį vėl surandant, nėra klaida. Jei šuo neseka pačia velke, o pasinaudodamas viršutine uosle greitai suranda paukštį, taisyklingai atneša ir atiduoda vedliui, negali būti įvertintas daugiau nei 2 balais. Jei šuo pirmą kartą neranda arba neatneša paukščio, galima darbą (pratimą) pakartoti: regioniniuose bandymuose dar du kartus, o valstybiniuose ar tarptautiniuose – vieną kartą. Kartojant velkę, jei šuo atliko pratimą be klaidų, vertinama: vieną kartą pakartojus – 2 balai, du kartus – 1 balas. Šuo, kuris surado paukštį laisvoje paieškoje, taisyklingai atnešė ir atidavė vedliui, negali gauti didesnį įvertinimą nei 1 balas. Šiam pratimui atlikti maksimaliai skiriama 12 minučių.

11. Kiškio ar triušio velkė lauke

Šiam pratimui atlikti naudojamas kiškis ar tokio pat dydžio ir spalvos naminis triušis. Kiekvienam bandymuose dalyvaujančiam šuniui skiriamas atskiras žvėrelis, kuris po to naudojamas „prarasto paukščio ir kiškio paieškoje“. Velkės ilgis 400 metrų. Šiam pratimui atlikti skiriama maksimaliai 15 minučių. Kitos pastabos ir paaiškinimai – kaip pratime „paukščio velkė lauke“.

12. Prarasto paukščio ir kiškio paieška

Pratimas atliekamas tokiuose plotuose, kuriuose šuo negali surasti paukščio ir kiškio vizualiai (matydamas). Kiekvienam šuniui pratimui atlikti skiriamas maždaug 50 x 5 m plotas, kuriame teisėjai

palieka, nematant šuniui ir vedliui, vieną negyvą medžiojamą paukštį ir kiškį. Teisėjui liepus, 50 m atstumu nuo apieškomo ploto vedlys siunčia šunį tik su viena komanda „ieškok“, be komandos „atnešk“. Vedliui galima motyvuoti šunį dirbti ir rodyti ieškojimo kryptį. Šuo privalo paukštį ir kiškį surasti, taisyklingai pakelti, atnešti vedliui ir, jam liepus, atiduoti. Visą pratimą šuo privalo atlikti 10 minučių laikotarpyje. Atskirai vertinamas kiškio ir atskirai paukščio suradimas ir atnešimas. Balai sudedami ir dalijami iš dviejų. Vidurkis apvalinamas į mažesniąją pusę. Pvz.: $4 + 3 = 7$, $7 : 2 = 3,5$, šuns darbas vertinamas 3 balais. Jei šuo surado ir atnešė tik paukštį ar kiškį, tokiu atveju jo darbas vertinamas tik 2 balais. Jei vedlys dar duoda ir komandą „atnešk“, nepaisant, jog šuo gerai atliko šį pratimą, vertinama tik 1 balu.

13. Paklusnumas ir kontaktas su vedliu

Paklusnumu suprantame greitą komandų (duotų balsu, švilpuku, gestu) vykdymą. Kontaktą su vedliu suprantame kaip nuolatinio regimo ir girdimo kontakto buvimą tarp šuns ir vedlio, leidžiantį atlikti komandas ar veiksmus. Paklusnumas ir kontaktas vertinamas visą bandymų laiką, visomis teisėjų komandomis.

14. Paieška vandens augmenijoje

Paieškai vandens augmenijoje reikėtų parinkti tokį vandens telkinį, kuriame vandens augalais apaugusiuose plotuose šuo negalėtų plaukti, tačiau tarp jų būtų gilesnio vandens plotų, leidžiančių šuniui plaukti. Kiekvienam šuniui privaloma skirti atskirą plotą, pratimą leidžiama atlikti per 5-10 min. (visiems šunims nustatomas vienodas laiko limitas). Liepus vedliui šuo privalo apieškoti teisėjų nurodyta plotą noriai ir sistemiškai, vienodai kaip į ilgį ir į plotį. Tylus šuns skatinimas, taip pat paieškos krypties nurodymas nėra klaida. Nėra klaida ir šuns išplaukimas, išėjimas iš apieškomo ploto, su sąlyga, jei jis savarankiškai ar liepus vedliui tuojau pat grįžta atgal ir neviršija laiko limito. Klaida yra kelis kartus pasikartojantis išėjimas, išplaukimas, kai vedlys priverstas priverstinai skatinti jį grįžti. Jei šuo savarankiškai paliko apieškamą plotą per skirtąjį laiko limitą ir atsisakė apieškoti plotą, jis negali būti įvertintas daugiau kaip 0 balų.

15. Anties paieška vandens augmenijoje

Šiam pratimui atlikti parenkamas plotas, kuriame vandens gylis toks, jog šuo gali ir bristi, ir plaukti. Šį pratimą visi bandomieji šunis atlieka viename plote. Prieš prasidedant paieškai asistentas išleidžia iš krašto apieškomo ploto gyvą antį su pakirptomis vieno sparno plunksnomis. Anties išleidimo vietą būtina pažymėti išpeštomis plunksnomis. Šuo neturi viso to matyti. Po 2 minučių, teisėjui leidus, vedlys užveda šunį į anties leidimo vietą. Šuo privalo įeiti į apieškoma plotą, surasti ir persekioti antį balsiai arba tylėdamas. Šiam pratimui atlikti skiriama 15-20 minučių. Vertinant reikia atsižvelgti į šuns naudojimąsi uosle, aistra, užsispyrimą. 4 balų įvertinimą gauna šuo, kuris persekioja antį jos pėdsaku aistringai ir užsispyręs.

Šuo, kuris pameta anties pėdsaką ir neplaukia paskui antį į atvirą vandenį, savavališkai nutraukia paiešką ir netgi vedliui liepus netęsia paieškos, vertinamas 0 balų. Anties pagavimas ir atnešimas vedliui laikomas pratimo „anties atnešimas iš vandens augmenijos“ atlikimu.

16. Anties atnešimas iš vandens augmenijos

Sumedžiota antis metama kuo toliau į vandens augmeniją, augančią viduryje gilaus vandens. Šuo neturi to matyti. Teisėjui leidus, vedlys siunčia šunį atnešti antį. Atliekant šį pratimą leidžiama vedliui koreguoti šuns darbą balsu, švilpuku ar rankos gestu. Prireikus, vedliui galima mesti akmenuką ir nurodyti šuniui ieškojimo kryptį. Kiekvienas mestas akmenukas mažina įvertinimą 1 balu. Šuo, kuris grįžta iš vandens augmenijos be anties, gali būti pasiūstas pakartotinai ieškoti dar 2 kartus. Kiekvienas kartojimas mažina vertinimą vienu balu.

Šuo siunčiamas (pagal galimybes) prieš vėją. Taisyklingai dirbantis šuo privalo surasti antį, atnešti (nenusipurtes vandens) iš vandens ir taisyklingai atiduoti vedliui (žr. Sumedžiuoto paukščio ar žvėrelio atnešimas). Šuo, kuris išnešė antį iš vandens ir nusipurte vandenį, nors jis ir taisyklingai ją atidavė vedliui, negali būti vertinamas daugiau kaip 3 balais. Šuo, kuris išnešė antį iš vandens ir paguldė ant žemės, nepaisant, ar jis po to paėmė ir atidavė vedliui, ar paliko gulėti, vertinamas tik 1 balu. Kiekvienam šuniui skiriama atskira antis, kuri po to naudojama atliekant pratimą „Anties atnešimas iš gilaus vandens“.

17. Anties atnešimas iš gilaus vandens

Šūvio į orą metu anties metama į neapaugusį vandens augmenija gilų vandenį, apie 20 metrų atstumu nuo kranto. Tuo metu šuo privalo ramiai gulėti 5 metrų atstumu nuo vandens ir stebėti anties metimą. Vedliui liepus, privalo šokti į vandenį, kuo greičiau nuplaukti iki anties, paimti ją ir trumpiausiu keliu grįžti į krantą, nenusipurtes vandens taisyklingai atiduoti ją vedliui (žr. Sumedžioto paukščio ar žvėrelio atnešimas).

Jei šuo neatneša anties, vedlys gali komandas pakartoti. Kiekvienas komandos kartojimas mažina vertinimą 1 balu. Šuo, kuris išnešė antį iš vandens ir nusipurte vandenį, nors ir taisyklingai ją atidavė vedliui, negali būti vertinamas daugiau kaip 3 balais. Šuo, kuris išnešė antį iš vandens ir paguldė ant žemės, nepaisant, ar jis po to paėmė ir atidavė vedliui, ar paliko gulėti, vertinamas tik 1 balu.

18. Sekimas dirbtiniu kraujo pėdsaku

Kraujo pėdsako ilgis apie 500 metrų (600 žingsnių). Dirbtiniai pėdsakai turi turėti 2 kampus (ne mažesniu kaip 135° kampu), kurie prasideda „guoliu“. „Guolis“ daromas prakapstant miško paklotę iki žemės, jo plotas apie 0,25 m². Pirmas daromas apie 150 metrų, antras — 300 metrų nuo pėdsakų pradžios. Pėdsakų gale dedame žvėrį ar jo kailį, kurio krauju daromas dirbtinis kraujo pėdsakas. Padėjėjas, darantis dirbtinius kraujo pėdsakus, turi būti nepažįstamas šunims.

Dirbtinio kraujo pėdsako pradžioje pastatoma lentelė su pėdsakų numeriu ir jų paklojimo diena ir valanda. Dirbtinis kraujo pėdsakas žymimas dažais arba popieriaus lapeliais ant medžių. Šie ženklai turi būti matomi tik atsisukus atgal. Darant dirbtinį kraujo pėdsaką panaudojama 0,25 ltr briedžio, tauriojo elnio, šerno, danieliaus, stirnos kraujo. Neturint pakankamo kiekio žvėrių kraujo, galima naudoti žvėrių kraują, atskiestą galvijų ar kiaulių krauju. Pėdsako pradžia pažymima nulaužta šakele ir didesniu kiekiu kraujo. Kraujo pėdsakas privalo būti 2-6 valandų senumo. Visi pėdsakai, skirti atskiriems šunims, privalo būti padaryti vienoduose plotuose ir vienodomis sąlygomis.

Teisėjai nurodo pėdsako pradžią, į kurią vedlys užveda savo šunį. Dirbdamas apatine uosle šuo privalo lėtai, laikydamasis kraujo pėdsako, nuvesti nuo pėdsakų pradžios iki paguldyto žvėries ar jo kailio. Vedliui draudžiama atsigręžti atgal ir žiūrėti į žymėjimus. Atsigrėžus atgal vieną kartą, vertinimas mažinamas 1 balu, o atsigrėžus pakartotinai, darbas vertinamas 0 balų. Vedliui draudžiama be teisėju

leidimo nuvesti šunį nuo pėdsakų ir vėl užvesti. Šuniui pametus pėdsaką ir savarankiškai jį vėl suradus, nelaikoma klaida. Jei šuo pameta pėdsaką ir savarankiškai jo negali surasti, teisėjai privalo vėl jį užvesti į tą vietą, kur pamestas pėdsakas, tolimesniam sekimui. Koreguoti šuns sekimą galima 3 kartus. Kiekvienas taisymas mažina įvertinimą 1 balu. Be sekimo dirbtiniu kraujo pėdsaku vertinama ir šuns elgesys prie žvėries. Šuo, kuris be teisėjų pagalbos nuveda iki žvėries, vertinamas 4 balais. Nepageidautinas sekimas greitu tempu, kuris teisėjams apsunkina šuns stebėjimą ir gali baigtis pėdsako pametimu. Todėl šuo, kuris šuoliais seka pėdsaku, nors ir priveda prie žvėries, vertinamas 3 balais. Šuo, sekantis pėdsakais viršutine uosle, nors ir priveda prie žvėries, vertinamas 2 balais. Teisėjas turi būti pasislėpęs prie gulinčio žvėries taip, kad šuo jo negalėtų nei matyti, nei užuosti, – jis vertina šuns elgesį prie žvėries. Neskaitoma klaida, jei šuo žvėrį uosto, laižo, bando tempti. Iš bandymų pašalinami šunis, kurie bando užkasti, draskyti žvėrį.

Papildomi pratimai:

Traukiant eilės numerius, šuns vedlys privalo paskelbti teisėjams, kaip jo šuo nurodys apie surastą žvėrį: praneš apie surastą žvėrį lodamas ar sugrįždamas pas vedlį ir nuveddamas prie rasto žvėries.

a) surasto žvėries nurodymas lojimu.

Šuo, nurodantis apie surastą žvėrį lojimu, paleistas nuo pavadžio nuo antro guolio privalo greitai ir tiksliai prieiti prie žvėries per 5 minutes ir betarpiškai greta gulinčio žvėries loti, kol prieis vedlys su teisėju. Praėjus 5 minutėms nuo lojimo pradžios, vedlys su teisėjais, jiems leidus, pradeda eiti nuo antro guolio prie šuns. Jei šuo priėjęs prie žvėries neloja (apie šuns priėjimą prie žvėries ir nelojimą privalo pranešti teisėjas, pasislėpęs prie žvėries – signalas duodamas ragu) 5 minutes, gali būti vedlio atšauktas nuo žvėries (netenka vieno balo vertinant aplojimą) ir pasiunčiamas prie žvėries dar kartą. Jei dar kartą nevykdo šio elemento, jam neįskaitomas aplojimas ir nors jis be klaidų surado žvėrį, vertinamas 3 balais.

b) pranešimas apie surastą žvėrį sugrįžtant pas vedlį ir nuvedant prie rasto žvėries.

Šuo, užregistruotas, kad praneš apie žvėrį sugrįždamas pas vedlį ir nuveddamas prie rasto žvėries, paleistas nuo pavadžio nuo antro guolio, privalo greitai ir tiksliai prieiti prie žvėries per 5 minutes ir betarpiškai priėjęs prie žvėries ir trumpai apuostęs, sugrįžti pas vedlį. Šuo, pranešęs apie žvėrį teisėjams prieš tai paskelbtu būdu, turi privesti prie žvėries. Šiam pratimui atlikti skiriama 15 minučių. Atėjus šuniui

prie žvėries ir grįžtant atgal, nutolus 50 metrų, pasislėpęs prie žvėries teisėjas signalizuoja ragu apie tai laukiančiam vedliui ir teisėjams. Jei šuo pirmą kartą neatlieka šio darbo elemento, gali būti atšauktas nuo žvėries ir dar kartą pasiūstas nuo II guolio. Tai mažina įvertinimą 1 balu. Jei šuo neatlieka užduoties antrą kartą, galima jį prisegti prie pavadžio (jei nebuvo prie žvėries, o jei buvo, įskaitomas pėdsako praėjimas) ir prieiti prie žvėries. Jei dar kartą nevykdo šio elemento, jam neįskaitomas aplojimas ir nors jis be klaidų surado žvėrį, vertinamas 3 balais.

19. Šuns paguldymas laukti

Šis pratimas atliekamas miške. Vedlys, liepęs šuniui gulėti, nutolsta nuo šuns ne mažesniu kaip 100 m atstumu, kad šuo negalėtų jo nei matyti, nei užuosti. Po 2 minučių išsauna į orą, o dar po 2 minučių tai pakartoja dar kartą ir po minutės grįžta prie šuns. Vedliui pasišalinus, šuo privalo gulėti ir ramiai laukti jo sugrįžtančio. Šuo, kuris pasišalinus vedliui ar po jo šūvio pakeičia padėtį: atsitupia ar atsistoja, tačiau nejuda iš vietos, vertinamas 3 balais. Jei taip elgiasi, o dar ir inkščia, vertinamas 2 balais. Pakeitęs laukimo vietą iki 10 metrų vertinamas 1 balu, o daugiau kaip 10 metrų - 0 balų.

20. Kiškio ar triušio velkė miške

Šiam pratimui atlikti naudojamas kiškis ar tokio pat dydžio naminis triušis. Kiekvienam bandymuose dalyvaujančiam šuniui skiriamas atskiras žvėrelis. Velkė daroma miške, kur netankus pomiškis. Velkės ilgis 500 metrų (600 žingsnių). Darant velkę daromi du buki (ne mažiau kaip 135°) kampai, o plotai, kuriuose daroma velkė, turi būti panašūs visiems šunims. Atstumas tarp atskirų velkių privalo būti ne mažesnis kaip 150 metrų. Velkės pradžia pažymima nedideliu kiekiu išpeštų kiškio pūkų, taip pat ir patrynus. Velkantis kiškį privalo atkreipti dėmesį, kad velkant kiškis neprarastų kontakto su žeme. Gale kiškis paliekamas be virvės ir pagalio, kurių pagalba buvo daroma velkė. Tai pat žolė ir krūmai neturi uždengti kiškio. Darantis velkę padėjėjas privalo pasislėpti taip, kad šuo negalėtų jo nei užuosti, nei pamatyti.

Vedliui galima pirmus 20 metrų vesti šunį su pavadžiu, taip pat galima šunį skatinti dirbti. Paleidus šunį nuo pavadžio, vedliui leidžiama duoti šuniui tik vieną komandą. Šuniui pradėjus sekti, vedlys privalo grįžti į velkės pradžią. Šuo privalo laikytis velkės pėdsako ir sekti apatine uosle. Neprivalo sekti pačia

velke, bet, atsižvelgiant į vėjo kryptį ir stiprumą, gali sekti šalia velkės pėdsako. Šuo privalo velke surasti kiškį, taisyklingai paimti, arčiausių keliu grįžti pas vedlį ir taisyklingai, vedliui paliepus, atiduoti. Trumpalaikis kiškio padėjimas ant žemės, norint pataisyti paėmimą, trumpalaikis velkės pėdsako pametimas, po to savarankiškai jį randant, nėra klaida ir nemažina įvertinimo.

Jei šuo grįžta pas vedlį be kiškio (triušio), jis dar du kartus gali būti siunčiamas ieškoti. Pakartotinai užvedant šunį ant velkės pėdsako, galima tik viena komanda, o vertinimas mažinamas kiekvieną kartą 1 balu. Šiam pratimui atlikti, pradedant nuo šuns pirmo užvedimo ant velkės pėdsako, yra skiriama ne daugiau kaip 20 minučių. Šuo, kuris užkasa ar drasko žvėrelį, diskvalifikuojamas.

21. Plėšrūno (lapės) velkė

Atliekama kaip ir kiškio.

22. Paieška miške

Šis pratimas atliekamas miške su netankiu pomiškiu ar miško kultūrose, kuriose galimas kontaktas tarp vedlio ir šuns. Šuo privalo ne mažiau kaip 8 minutes apieškoti plotą kontaktuodamas su vedliu. Surastus medžiojamus paukščius ir žvėrelius pažymėti tilktimi, liepus vedliui, padaryti vedimą ir pakelti. Jei pratimo metu nėra galimybių šauti į paukštį/žvėrelį, vedlys privalo, teisėjui leidus, 1 kartą iššauti į orą.

Klaidos:

- nenoras dirbti, ieškoti;
- kontakto su vedliu nebuvimas;
- paukščių/žvėrelių vijimas;
- neramus elgesys po šūvio.

24. Varymas

Šiam pratimui atlikti parenkamas tankiai krūmais apaugęs plotas, ne mažesnis kaip 150x150 m dydžio. Kiekvienas šuo privalo dirbti atskirame plote. Darbo laikas – iki 8 minučių. Šuo siunčiamas dirbti iš vedlio stovėjimo vietos, kuris nutolęs nuo apieškomo ploto 50 metrų. Surastus žvėrelius/paukščius šuo

neturi pažymėti tilktimi, o išvyti į vedlio stovėjimo pusę. Trumpas žvėrelių/paukščių vijimas išbėgus iš apieškomo ploto, taip pat trumpalaikis apieškomo ploto palikimas, po to vėl sugrįžtant dirbti, nelaikoma klaida. Šuo, kuris neklauso vedlio, veja žvėrelius/paukščius, negali būti vertinamas daugiau kaip 1 balu. Jei šuns negalima atšaukti iš vijimo per 10 minučių, šio pratimo įvertinimas – 0 balų. Šuo, apieškojęs 100% ploto, vertinamas 4 balais. Taip pat 4 balais vertinamas šuo, kuris teisingai išvijo žvėrelį/paukštį, nors ir neapieškojo viso skirto ploto. Apieškojus tik 25% ploto, vertinama 0 balų.

25. Paklusnumas paieškos miške ir varymo metu

Paieškos miške ir varymo metu šuo privalo greitai atlikti vedlio komandas. Šuo, kuris pasibaigus darbui skirtam laikui, negrįžta pas vedlį per 10 minučių, vertinamas 0 balų.

26. Elgesys medžiotojų linijoje

Pratimas atliekamas pamiškėje ar proskynoje, su grupe vedlių su šunimis, išstatytų 50 m atstumu vienas nuo kito. Šunys privalo gulėti prie vedlių su pavadžiu arba be jo. Lygiagrečiai išstatytų vedlių su šunimis linijos, 50 metrų atstumu, triukšmingai praeina varovai. Varymo pradžia ir pabaiga skelbiama ragu. Priartėjus varovams prie vedlio, kiekvienas iš jų privalo iššauti į orą 2 kartus. Šuo varymo metu ir po šūvių privalo ramiai gulėti šalia vedlio, be papildomų vedlio komandų. Šunys atliekantys tai su pavadžiu, negali būti vertinami daugiau kaip 3 balais. Papildomos komandos mažina įvertinimą 1 balu. Šuo, kuris bando pakeisti padėtį, vertinamas 1 balu mažiau. Atsistojimas sumažina įvertinimą 3 balais. Šunys, kurie pasitraukia iš vietos, tampo pavadį, loja, inkščia, vertinami 0 balų.

Visapusiški vizlų bandymai
(vertinimo lentelė)

Darbo elementai			Koeficientas	Balų suma		
				210	180	155
				Diplomas		
				I°	II°	III°
				Vertinimai		
L A U K A S	1.	Uoslė	6	3	3	2
	2.	Tilktis	5	3	3	2
	3.	Vedimas	3	--	--	--
	4.	Paieška	4	3	2	1
	5.	Darbo stilius	3	2	2	1
	6.	Savarankiškumas	3	--	--	--
	7.	Elgesys medžiojant	4	2	2	1
	8.	Elgesys prieš ir po šūvio	4	2	2	1
	9.	Sumedžiotu paukščio/žvėrelio atnešimas	4	2	2	1
	10.	Paukščio velkė lauke	4	3	2	1
	11.	Prarasto paukščio ir kiškio paieška	3	2	2	1
	12.	Paklusnumas ir kontaktas su vedliu	3	--	-	--
V N D U O	13.	Paieška vandens augmenijoje	5	3	2	1
	14.	Anties paieška vandens augmenijoje	4	2	2	1
	15.	Anties atnešimas iš vandens augmenijos	4	2	2	1
	16.	Anties atnešimas iš gilaus vandens	3	3	2	1
M I Š K A S	17.	Sekimas dirbtiniu kraujo pėdsaku su pavadžiu iki pat žvėries. Papildomi pratimai: a) pranešimas sugrįžtant pas vedlį ir nuvedant prie rasto žvėries, b) pranešimas lojant.	6	3	2	1
		a) pranešimas sugrįžtant pas vedlį ir nuvedant prie rasto žvėries,	4	--	--	--
		b) pranešimas lojant.	3	--	--	--
	18.	Šuns paguldymas laukti	3	3	2	1
	19.	Kiškio ar triušio velkė miške	4	3	2	1
	20.	Plėšrūno (lapės) velkė	5	3	2	1
	21.	Paieška miške	3	--	--	--
	22.	Sėlinimas su šunimi ant pavadžio	2	--	--	--
	23.	Varymas	3	--	--	--
	24.	Paklusnumas paieškos miške ir varymo metu	3	--	--	--
25.	Elgesys medžiotojų linijoje	5	3	2	1	

Iš viso: 96

Didžiausias balų skaičius, be papildomų pratimų: $96 \times 4 = 384$
su papildomais pratimais: $4 \times 4 = 16$

Starto Nr. _____

Visapusiški vižlų bandymai
(vertinimo kortelė)

(savininko pavardė, vardas)

(šuns vardas ir lytis)

(šuns veislė)

(adresas)

(gimimo data)

(data)

(vieta)

Darbo elementai			Koeficientas		
L A U K A S	1.	Uoslė	6		
	2.	Tilktis	5		
	3.	Vedimas	3		
	4.	Paieška	4		
	5.	Darbo stilius	3		
	6.	Savarankiškumas	3		
	7.	Elgesys medžiojant	4		
	8.	Elgesys prieš ir po šūvio	4		
	9.	Sumedžioto paukščio/žvėrelio atnešimas	4		
	10.	Paukščio velkė lauke	4		
	11.	Prarasto paukščio ir kiškio paieška	3		
	12.	Paklusnumas ir kontaktas su vedliu	3		
V N D U O	13.	Paieška vandens augmenijoje	5		
	14.	Anties paieška vandens augmenijoje	4		
	15.	Anties atnešimas iš vandens augmenijos	4		
	16.	Anties atnešimas iš gilaus vandens	3		
M I Š K A S	17.	Sekimas dirbtiniu kraujo pėdsaku su pavadžiu iki pat žvėries. Papildomi pratimai: a) pranešimas sugrįžtant pas vedlį ir nuvedant prie rasto žvėries, pranešimas lojant.	6 4 3		
	18.	Šuns paguldymas laukti	3		
	19.	Kiškio ar triušio velkė miške	4		
	20.	Plėšrūno (lapės) velkė	5		
	21.	Paieška miške	3		
	22.	Varymas	3		
	23.	Paklusnumas paieška miške ir varymo metu	3		
	24.	Elgesys medžiotojų linijoje.	5		

Suteiktas _____ laipsnio diplomas.

Iš viso balų: _____

Vyriausiasis teisėjas: _____

Teisėjai: _____